

Sygn. akt: I C 498/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Joanna Raducha - Modrzejewska
Protokolant:	Stażysta Sylwia Ratyńska

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2015 r. w Ostrowi Mazowieckiej

sprawy z powództwa **W. K., S. K., H. K., Z. P., M. S., S. P. (1)**

przeciwko **Skarbowi Państwa- reprezentowanemu przez Nadleśnictwo Państwowe w O.**

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

1. oddała powództwo;
2. zasądza solidarnie od powodów W. K., S. K., H. K., Z. P., M. S., S. P. (1) na rzecz pozwanego Skarbu Państwa-reprezentowanego przez Nadleśnictwo Państwowe w O. kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

sygn. akt I C 498/15

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powodów S. P. (2), S. K., W. K. Z. P., M. S. oraz H. K. wniósł pozew, którym domagał się uzgodnienia treści księgi wieczystej nieruchomości, dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej Wydział Ksiąg Wieczystych KW o nr (...) z rzeczywistym stanem prawnym w ten sposób, że w dziale II nieruchomości wpisanie w miejsce dotychczasowego właściciela – pozwanego, powodów zgodnie z udziałem jaki przypada im w związku z dziedziczeniem ustawowym po zmarłych J. i K. K. (1) tj. S. P. (1) oraz S. K. w udziale 6/48 każdy, a także W. K. Z. P., M. S. oraz H. K. w udziale 9/48 każdy oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu złożonego pozwu pełnomocnik wskazał, iż powództwo oparte jest na treści art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Powodowie zaś, jako osoby uprawnione do złożenia wniosku o dokonanie wpisu w księdze wieczystej nieruchomości domagają się usunięcia niezgodności pomiędzy stanem prawnym ujawnionym w tych księgach, a stanem rzeczywistym z uwagi na fakt, iż czynność zrzeczenia się własności nieruchomości z dnia 27 maja 1976r dokonana przez ich poprzedników prawnych, została dokonana niezgodnie z obowiązującymi regulacjami, wbrew zasadom współżycia społecznego i jako taka jest nieważna z mocy prawa. Podniósł, iż stanowiący podstawę prawną zrzeczenia się własności nieruchomości art. 179 k.c. w brzmieniu obowiązującym w tej dacie zrzeczenia się nieruchomości przewidywał możliwość zrzeczenia się własności nieruchomości przez jej właściciela, przepis wymagał dla czynności zrzeczenia się formy

aktu notarialnego oraz wymagał zgody właściwego organu prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej (art. 179 § 1 k.c. w pierwotnym brzmieniu). Ze względu zaś na fakt, że zrzeczenie się własności nieruchomości było jednostronną czynnością prawną, która do 25 września 2003 r. dla swej skuteczności wymagała zgody właściwego organu administracji, to zgoda ta – w myśl art. 63 k.c. – powinna być wyrażona w formie aktu notarialnego. Wyrażenie zgody w innej formie (decyzji administracyjnej) powodowało jej nieważność oraz bezskuteczność zrzeczenia się własności nieruchomości do czasu wyrażenia zgody we właściwej formie. Ponieważ zgoda strony pozwanej na zrzeczenie się własności przedmiotowej nieruchomości nie posiadała odpowiedniej formy, była nieważna. Co, zdaniem pełnomocnika powodów przemawia za zasadnością roszczenia wywiedzonego w niniejszej sprawie.

Kolejnym argumentem przemawiającym za zasadnością roszczenia, według pełnomocnika powodów, jest treść art. 58 § 2 k.c. zgodnie z którym „Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego”. Okoliczności w jakich doszło do zawarcia aktu notarialnego – czynienie nacisków ze strony pozwanej w związku z koniecznością inwestowania środków na nieruchomość – zdaniem strony powodowej pozwala na przyjęcie, iż roszczenie wywiedzione w niniejszej sprawie jest w pełni uzasadnione.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W sprawie bezspornym był fakt, iż nieruchomość składająca się z działki o powierzchni 3,57 ha oznaczona w ewidencji obecnie nr 644 do dnia 27 maja 1976 r. stanowiła własność małżeństwa J. i K. K. (1). Aktem notarialnym z dnia 27 maja 1976 r. Rep. Nr (...) małżonkowie dokonali zrzeczenia się własności tej nieruchomości. Zgoda na zrzeczenie się własności nieruchomości została wyrażona przez Naczelnika Gminy O. Nr (...) z dnia 10 maja 1978. Prawo własności Skarbu Państwa tejże nieruchomości jest ujawnione w księdze wieczystej nr (...).

Podstawą roszczenia o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym nieruchomości jest art. 10 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r., Nr 124 poz. 1361 ze zm.), który stanowi, że w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nieistniejącego obciążenia lub ograniczenia, może żądać usunięcia niezgodności.

Na wstępie należy zauważyć, iż po początkowych rozbieżnościach obecnie za zgodne należy uznać stanowisko judykatury opowiadające się za przyjęciem, że w sprawie o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym, sąd jest związany żądaniem pozwu (por. uchwałę (7) Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010 r., III CZP 134/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2001 r., III CKN 1214/98, OSNC 2001, Nr 11, poz. 165). Wskazana uchwała akceptuje także pogląd zawarty w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2008 r., III CZP 76/08 (OSNC 2009, nr 7-8, poz. 113) oraz cyt. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2001 r., III CKN 1214/98, w myśl którego orzeczenie usuwające niezgodność poprzez stwierdzenie, że powodowi przysługuje do nieruchomości inne prawo jak określone w pozwie, albo wprawdzie takie prawo przysługuje ale innej osobie, innego rodzaju bądź w innym rozmiarze stanowiłoby naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy odwoływał się dla uzasadnienia tego poglądu do podstawowej procesowej zasady dyspozycyjności i autonomii praw prywatnych, obejmujących swobodę dysponowania uprawnieniami o charakterze procesowym. W ostatnim okresie stanowisko to uległo pewnemu złagodzeniu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 lipca 2011 r., IV CSK 536/10 (niepubl.) przyjął bowiem, że wynikający ze wskazanego przepisu zakaz nie stanowi przeszkody dla dokonania przez sąd stosownej modyfikacji niejasno ujętego żądania, jeżeli jest ona zgodna z wolą powoda. Nie wykluczając takiego wyjątku w indywidualnych okolicznościach danej sprawy wskazać należy, że treść art. 321 § 1 k.p.c. jednoznacznie stwierdza, że sąd nie może wyrokować, co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Sąd nie może zatem uwzględnić roszczenia w większym rozmiarze (wysokości przy świadczeniach pieniężnych) jak żądał powód, także wtedy, gdy z okoliczności sprawy wynika, że ono przysługuje, ani wyrokować co do prawa (rzeczy), które nie było przedmiotem żądania, czyli zasądzić coś innego niż strona żądała.

Analizując treść żądania pozwu w niniejszej sprawie nasuwa się wątpliwość, czy niezależnie od jego merytorycznej zasadności, istnieje możliwość jego uwzględnienia w kształcie wskazanym przez pełnomocnika powodów. W istocie chodzi o odpowiedź na pytanie, czy żądanie pozwu obejmujące usunięcie niezgodności między stanem prawnym ujawnionym w danej księdze, a rzeczywistym stanem prawnym co do całej nieruchomości w znaczeniu wieczystoksięgowym (odrębnego przedmiotu własności objętego jedną prowadzoną księgą wieczystą - por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2003 r., IV CK 114/02, OSNC 2004, Nr 12, poz. 201) może być uwzględnione w zakresie dotyczącym nie całości, a części (obejmującej jedną z ujawnionych w niej działek ewidencyjnych bądź fragment działki ewidencyjnej), oraz nie poprzez wpisanie w dziale II tej księgi wieczystej określonych podmiotów jako współwłaścicieli w miejsce dotychczasowego właściciela (żądanie pozwu), a poprzez nakazanie odłączenia działki ewidencyjnej (jej części) z dotychczas prowadzonej do nowej księgi wieczystej i wpisania wprost tych podmiotów w jej dziale II jako współwłaścicieli. Następstwami takiego orzeczenia byłyby, obok odłączenia, podział dotychczasowej nieruchomości wieczystoksięgowej, założenie nowej księgi wieczystej, skutkujące utworzeniem nowej nieruchomości wieczystoksięgowej. Tak istotnych zmian zakresu przedmiotowego rozstrzygnięcia, w porównaniu z treścią żądania, Sąd nie może dokonać samodzielnie. Żądanie pozwu w sprawie o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym powinno być skonkretyzowane jednoznacznie i precyzyjnie, w zasadzie tak, aby mogło być przeniesione w postaci gotowej do sentencji orzeczenia. W opisanym wypadku substrat żądanego, a uzyskanego rozstrzygnięcia pod względem przedmiotowym znacząco by się różnił. Subiektywnie rozumiany interes powodów, który wprowadzicie w ten sposób zostałby zaspokojony w części, ale niezgodnie z żądaniem, nie może być skutecznie przeciwstawiony zasadzie skargowości i dyspozycyjności, których granice wyznaczyła treść złożonego pozwu.

Już choćby z tego powodu powództwo w niniejszej sprawie nie mogłoby zostać uwzględnione w kształcie zaproponowanym w pozwie.

Abstrahując jednak od sposobu sformowania żądania pozwu należy również wskazać, iż jest ono całkowicie bezzasadne.

Jak wspomniano wyżej podstawą roszczenia o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym nieruchomości jest art. 10 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r., Nr 124 poz. 1361 ze zm.), który stanowi, że w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nieistniejącego obciążenia lub ograniczenia, może żądać usunięcia niezgodności.

Przez stan prawny nieruchomości należy rozumieć prawa i roszczenia wpisane w działach II-IV księgi wieczystej, przy czym stan prawny, jaki ma być w księdze wieczystej ujawniony, musi być wykazany dokumentem świadczącym o istnieniu pewnego stanu prawnego nieruchomości. Stan ten nie może wynikać z twierdzeń osób zainteresowanych. Przez rzeczywisty stan prawny należy rozumieć stan zgodny z prawem materialnym. Przyczyny niezgodności mogą być wielorakie. W ujęciu ogólnym niezgodność ta może wynikać:

- 1) z dokonanych wpisów nieistniejącego prawa lub bez podstawy prawnej, którymi są również wykreślenia (art. 30 u.k.w.h.);
- 2) ze zmian stanu prawnego nieruchomości zachodzących pozaksięgowo oraz nieodnotowanych przez wpisy (tak: B. E., C. H., Ustawa o księgach wieczystych i hipotece. Komentarz po nowelizacji prawa hipotecznego. Wzory wniosków o wpis. Wzory wpisów do księgi wieczystej, LEX, 2011).

W niniejszej sprawie jako podstawę żądania usunięcia niezgodności wpisu w księdze wieczystej powodowie wskazali nieważność czy też bezskuteczność czynności polegającej na zrzeczeniu się własności nieruchomości przez małżonków K. dokonanej w dniu 27 maja 1976 r., z uwagi na brak wyrażonej w odpowiedniej formie zgody właściwego organu, która niezbędna była do skutecznego zrzeczenia się własności nieruchomości. Zgodnie z treścią obowiązującego w dniu

dokonania czynności zrzeczenia się przez powodów własności nieruchomości art 179 § 1 k.c. - jeżeli nieruchomość jest przedmiotem własności indywidualnej albo osobistej, właściciel może wyzbyć się własności przez to, że się jej zrzecnie. Zrzeczenie się wymaga formy aktu notarialnego. Do zrzeczenia się własności nieruchomości potrzebna jest zgoda właściwego organu prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej. Problematyka skutków prawnych zrzeczenia się własności nieruchomości w okresie obowiązywania art. 179 k.c. w brzmieniu wymagającym wyrażenia zgody na tą czynność przez Skarb Państwa była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego m.in. w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 stycznia 2002 r. (IV CKN 1325/00, Lex nr 53149), ale ponadto w uzasadnieniach dwóch późniejszych wyroków z dnia 28 stycznia 2009 r. (IV CSK 333/08, Lex nr 527128) i z dnia 8 lipca 2011 r. (IV CSK 532/10, Lex nr 897953) oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2012 r. (IV CSK 229/11, LEX nr 1170236).

Artykuł 179 k.c., który utracił moc obowiązującą z dniem 15 lipca 2006 r. na skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2005 r. (K 9/04, OTK-A 2005/3/24), w brzmieniu obowiązującym do dnia 27 grudnia 1996 r. uzależniał skuteczność zrzeczenia się własności nieruchomości od wyrażenia zgody na tę czynność przez właściwy organ prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej. Według podstawowych zasad międzyczasowego prawa cywilnego zdarzenie prawne należy oceniać na podstawie stanu prawnego, który obowiązywał w chwili, kiedy zdarzenie to miało miejsce. Wobec tego, zdaniem Sądu Najwyższego wyrażonego w powołanych wyżej orzeczeniach, które Sąd Rejonowy w pełni podziela i akceptuje, przesłanki, ważność i skuteczność zrzeczenia się własności nieruchomości podlegają badaniu według prawa wiążącego w chwili złożenia przez właściciela nieruchomości oświadczenia woli o zrzeczeniu się jej własności. Jak w powołanych wyżej orzeczeniach podkreślił Sąd Najwyższy, artykuł 179 § 1 k.c., ustanawiając obowiązek uzyskania zgody organu administracji na zrzeczenie nie wskazywał formy, w jakiej zgoda ta powinna być wyrażona. Reguły stosowania tego przepisu wykształciły się w drodze jego wykładni i praktyki stosowania i miały oparcie w poglądach doktrynalnych. W okresie, kiedy poprzednicy prawni powodów składali oświadczenie jednolite i powszechne było stanowisko, że zgoda organu państwowego, o której stanowił art. 179 § 1 k.c. wyrażana była w formie decyzji administracyjnej, a więc w takiej formie, w jakiej wyraził ją Naczelnik Gminy O. w dniu 27 maja 1976 r. Pogląd taki prezentowały autorytety: J. M. - Kodeks cywilny, Komentarz tom 1, W. 1972 r., s. 484; S. B. - Przeniesienie własności nieruchomości, W. 1966, s. 171; Z. K. N. - Prawo rzeczowe. Zarys wykładu W. 1969 r. s. 95; J. S. P. - (...) prawa cywilnego t. I. O. 1977 s. 359; Z. R. - (...) prawa cywilnego tom I O. 1985 s. 582; E. S. - Kodeks cywilny. Komentarz t. I W. 1997 s. 344. Takie też stanowisko przyjmował Sąd Najwyższy (por. uchwała z 8 września 1992 r. III CZP 89/92, OSNC 1993, Nr 4, poz. 53) oraz autorzy "Wzorów aktów i innych dokumentów notarialnych" pod redakcją W. C. i A. J., wydanie II, W. 1975 r. Akceptował je Naczelny Sąd Administracyjny (por. wyrok z dnia 23 marca 1988 r. (...) SA (...), (...)). Zmiana koncepcji nastąpiła dopiero w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, kiedy - w wyniku przekształceń ustrojowych - zaczęto inaczej postrzegać charakter działalności administracji państwowej, co doprowadziło do konkluzji, że organ administracji rządowej wyrażając zgodę na zrzeczenie się własności nieruchomości, nie działa w sferze imperium lecz występuje w sferze dominium, jako podmiot prawa cywilnego, a jego zgoda jest w rozumieniu art. 63 k.c., zgodą osoby trzeciej, a więc powinna zostać wyrażona w formie aktu notarialnego. Zmieniona interpretacja znalazła odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2002 r. (IV CKN 1325/00) oraz w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 maja 1995 r. I SA (...) ((...)). Rozpatrując problem wpływu zmiany wykładni na ocenę czynności zdziałanych w okresie, kiedy przyjmowane było inne rozumienie danego przepisu i czynność dokonana została z zachowaniem reguł wówczas ocenianych jako prawidłowe i gwarantujące skuteczność, Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 lipca 2011 r. (IV CSK 532/10) zwrócił uwagę, że na funkcjonującą normę prawną składa się zarówno treść przepisu, jak i jego rozumienie w praktyce stosowania prawa. Zmiana dotychczasowej wykładni przepisu i jego nowe rozumienie podlega zasadzie *lex retro non agit*, ponieważ tworzy w istocie nową treść normy prawnej. Zmieniona interpretacja nie powinna prowadzić do nieważności lub bezskuteczności czynności prawnych dokonanych w czasie, gdy obowiązywało inne rozumienie przepisu, a czynność zdziałana została z jego poszanowaniem. Sąd Najwyższy wskazał, że reguła przyjmująca działanie nowej wykładni na przyszłość dominuje w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, ale także Trybunału Konstytucyjnego, stojącego na stanowisku, że nadawanie mocy wstecznej nowej wykładni przepisu prawa, na podstawie którego doszło do nabycia określonego prawa, godzi w zasadę pewności prawa, zaufania w stosunkach między obywatelem a państwem oraz w zasadę ochrony praw nabytych (przede wszystkim

wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 czerwca 2000 r. P 3/00, OTK 2000/5/138, zawierający także omówienie wcześniejszego orzecznictwa Trybunału). Wprawdzie powołana argumentacja odnosi się głównie do zmiany treści prawa wynikających z interwencji legislacyjnych, jednakże opiera się na poszanowaniu wartości, które zagrożone zostają również wówczas, kiedy zmiana treści prawa jest wynikiem przyjęcia odmiennych koncepcji interpretacyjnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa stanowisko, że pewność prawa wymaga, by w razie późniejszej zmiany przepisu prawa lub jego rozumienia, respektowane były czynności prawne podejmowane pod rządami poprzednio obowiązującego prawa i jego wykładni (np. wyrok z dnia 26 lipca 1991 r., I PRN 34/91, uchwałę składu siedmiu sędziów z dnia 19 maja 2009 r., III CZP 139/08, OSNC 2009/11/144 oraz wyrok z dnia 12 lutego 2010 r. I CSK 328/09, OSNC 2010/9/130 i cytowane tam orzecznictwo).

Powyższe wywody podziela także Sąd w składzie orzekającym w niniejszej sprawie. Ocenę skuteczności prawnej zrzeczenia się własności nieruchomości dokonanego przez poprzedników prawnych powodów w 1976 r. należy przeprowadzić z uwzględnieniem obowiązującej wówczas wykładni art. 179 k.c., przyjmowanej przez doktrynę i orzecznictwo. Zastąpienie tej wykładni, interpretacją tego przepisu pochodzącą z okresu o 10 lat późniejszego, stanowiłoby zagrożenie dla bezpieczeństwa obrotu prawnego nieruchomościami i stabilności stosunków własnościowych. Zrzeczenie się przez małżonków K. prawa własności nieruchomości uznać więc należało za skuteczne już w chwili złożenia przez nich oświadczenia, ponieważ zgoda na tę czynność wyrażona została w uznawanej wówczas za właściwą formie decyzji administracyjnej przez właściwy organ zanim złożyli oni swoje oświadczenie.

W przekonaniu Sądu za zasadnością powództwa nie przemawiały również argumenty związane z rzekomą nieważnością czynności zrzeczenia się własności nieruchomości z powodu jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego.

Przepis art. 58 § 2 k.c. przewiduje nieważność czynności prawnej w razie jej sprzeczności z konkretnymi zasadami współżycia społecznego. Do takiej oceny czynności prawnej może dojść ze względu na cel, do którego osiągnięcia czynność zmierza, rażąco krzywdzące działanie jednej ze stron, zachowanie nieuczciwe, nielojalne lub naruszające interesy osób trzecich. Konieczne jest dokonanie wartościowania zachowania z konkretnymi zasadami współżycia społecznego w kontekście skutku prawnego (wyr. SN z dnia 3 lutego 2011 r., I CSK 261/10, Lex nr 784986).

Przez zasady współżycia społecznego rozumie się na ogół obowiązujące w stosunkach między ludźmi reguły postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie aksjologiczne (ocenne), a nie tetyczne (prawne). Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe (por. np. Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 240 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 327).

Z argumentacji przedstawionej w pozwie przez pełnomocnika powodów wynika, iż okoliczności w jakich doszło do zawarcia aktu notarialnego — czynienie nacisków ze strony pozwanej w związku z koniecznością inwestowania środków na nieruchomość stanowiło działanie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i w związku z tym czynność prawna zrzeczenia się własności nieruchomości, dokonana pod wpływem tych nacisków jest nieważna. Zdaniem powodów wykorzystanie pozycji „silniejszego partnera” w relacji z ich poprzednikami prawnymi doprowadziła do sporządzenia aktu notarialnego na mocy którego poprzednicy prawni powodów zrzekli się własności nieruchomości. Ich zdaniem podjęcie decyzji o zrzeczeniu się własności nieruchomości podyktowane było strachem i negatywnymi konsekwencjami jakie mogły obciążać ich poprzedników prawnych w sytuacji nie wywiązania się z nałożonych nakazów.

Dokładna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie pozwala jednak na poczynienie ustaleń zgodnych z wersją podaną przez powodów. Ani zeznania powodów słuchanych na rozprawie, ani też dowód z protokołu przesłuchania J. i K. K. (1) w sprawie I C 177/15 (k. 47 i 99 akt sprawy I C 177/15), dopuszczony w sprawie z uwagi na brak możliwości przeprowadzenia go w niniejszym postępowaniu, a także dokumenty: w postaci decyzji ustalających obowiązek stosowania nawozów i konieczność ich wykupienia oraz upomnienia w tym zakresie wysyłane

małżonkom K. w związku z brakiem realizacji obowiązku (k. 75 -87 akt sprawy I C 177/15), nie przekonują o słuszności przedstawionych w pozwie tez.

Przede wszystkim z zaoferowanych przez stronę powodową dowodów nie wynika jednoznacznie by decyzje o konieczności stosowania nawozów dotyczyły również działek nieuprawnych, jaką była działka nr (...). Nie wykazano również by właśnie konieczność stosowania nawozów stanowiła genezę decyzji o zrzeczeniu się własności nieruchomości. Jednocześnie, nawet gdyby istotnie przyjąć, iż podstawą zrzeczenia się nieruchomości przez małżeństwo K. była obawa przed karą za niezastosowanie się do decyzji odpowiednich organów, nie wykazano by działanie strony pozwanej było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Obowiązujące w tamtym czasie przepisy umożliwiały wymaganie od właścicieli nieruchomości stosowania się do wytycznych odnośnie ilości i jakości stosowanych nawozów oraz obowiązku ich zakupu. Nie można przy tym uznać, że zabiegi te miały na celu wymuszenie na właścicielach nieruchomości decyzji o ich zrzekaniu się, nie sposób też przyjąć, że wobec rodziców powodów strona pozwana stosowała jakiegokolwiek formy nacisku mające na celu zmuszenie ich do podjęcia decyzji o zrzeczeniu się prawa własności nieruchomości. Dowodzenie zaś tych faktów, zgodnie z regułą wyrażoną w treści art. 6 k.p.c. obciążało w niniejszej sprawie powodów.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd oddalił powództwo.

Sąd rozstrzygnął o kosztach postępowania na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powodowie przegrali proces w całości, zatem byli zobowiązani do zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego. Na poniesione przez stronę pozwaną koszty składa się wynagrodzenie pełnomocnika obliczone zgodnie z § 6 pkt 5 w zw. z § 7 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 461 ze zm.).

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w punkcie 2. sentencji wyroku.